

**PEDAGOŠKA FAKULTETA
UNIVERZA V MARIBORU
Oddelek za predšolsko vzgojo**

DIPLOMSKO DELO

TEA NAPOTNIK

Maribor, 2010

**UNIVERZA V MARIBORU
PEDAGOŠKA FAKULTETA
Oddelek za predšolsko vzgojo**

Diplomsko delo

**LUTKA, VSAKDANJA SPREMLJEVALKA
OTROKA V STAROSTNEM
OBDOBJU 2-3 LET**

Mentorica:
viš. pred. Sabina Šinko

Kandidatka:
Tea Napotnik

Maribor, 2010

Lektorica:
Maja Laznik, profesorica angleščine in slovenščine

Prevajalka:
Maja Laznik, profesorica angleščine in slovenščine

ZAHVALA

Zahvaljujem se viš. pred. Sabini Šinko za pomoč in vodenje pri izdelavi diplomskega dela.

Prav tako se zahvaljujem ravnateljici Vrtcev občine Žalec Mari Mohorko, ki mi je omogočila izvedbo praktičnega dela v vrtcu.

Zahvaljujem se vzgojiteljici Danici Vitanc, ki mi je ves čas projekta pomagala, mi svetovala in me spodbujala.

Posebna zahvala pa velja mojim domačim, ki so mi stali ob strani, me spodbujali in mi nudili pomoč ves čas mojega študija.

**UNIVERZA V MARIBORU
PEDAGOŠKA FAKULTETA**

IZJAVA

Podpisana Tea Napotnik, rojena 23.10.1984, študentka Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, smer Predšolska vzgoja, izjavljam, da je diplomsko delo z naslovom: *Lutka, vsakdanja spremljevalka otroka v starostnem obdobju 2-3 let* pri mentorici viš. pred. Sabini Šinko, avtorsko delo. V diplomskem delu so uporabljeni viri in literatura korektno navedeni; teksti niso napisani brez navedbe avtorjev.

Maribor, 2. 2. 2010

TEA NAPOTNIK

POVZETEK

V diplomski nalogi, ki nosi naslov *Lutka, vsakdanja spremljevalka otroka v starostnem obdobju 2-3 let*, je predstavljeno projektno vzgojno delo, potek izdelave lutke ljubljénčka, ki z otroki preživlja dneve v vrtcu.

V prvem delu diplomske naloge, ki je teoretičen, so opisane posamezne vrste lutk, otrokov razvoj ob igri z lutko, uporaba lutk v vrtcu in projektno vzgojno delo.

V drugem, praktičnem delu diplomske naloge, pa je opisan projekt, ki se je odvijal v oddelku otrok starih od 2 do 3 let. V začetku je predstavljen vrtec in skupina otrok, v kateri je projekt potekal, nato pa je podrobno opisan potek projekta, ki zajema izdelavo lutke ljubljénček, kako nas lutka spremlja skozi dan in integracija z vzgojnimi področji.

KLJUČNE BESEDE:

Projektno vzgojno delo, stopnje projekta, lutke, vrste lutk, lutka ljubljénček.

ABSTRACT

In my diploma thesis *A puppet, everyday companion of a 2-3 year old child* I present an educational research project, a procedure of making a puppet and the 'pet puppet' which spends most of the the days with a child in the kindergarden.

In the first part of my thesis, which is theoretical, different types of puppets are presented. I also write about puppets' influence on children's development, how we use the puppets in our kindergarden and educational work of the project.

In the second part of my thesis, which is practical, a project which was done in a unit of 2-3 year old children is described. In the beginning our kindergarden and a group of children are presented. I thoroughly describe the course of our project of making the 'pet puppet' which spends the days with us. I also presented the different educational areas, which were integrated in our activities during the project.

KEY WORDS:

Educational research project, stages of the research project, puppets, different types of puppets, a 'pet puppet'.

KAZALO VSEBINE

I.	UVOD.....	1
II.	TEORETIČEN DEL.....	3
1.	LUTKE.....	3
1.1	VRSTE LUTK.....	5
1.1.1	Prstne lutke.....	5
1.1.2	Ročne lutke.....	6
1.1.3	Lutke na palici.....	7
1.1.4	Lutke na nitkah.....	8
1.1.5	Ploske lutke.....	9
1.1.6	Mimične lutke.....	10
1.1.7	Senčne lutke.....	11
1.1.8	Maske.....	12
1.2	OTROKOV RAZVOJ OB IGRI Z LUTKO.....	13
1.2.1	Razvoj domišljije.....	15
1.2.2	Razvoj samopodobe in samozavesti.....	15
1.2.3	Razvoj socialnih veščin.....	15
1.2.4	Razvoj ustvarjalnosti.....	16
1.2.5	Razvoj empatije in izražanja čustev.....	16
1.2.6	Razvoj verbalne in neverbalne komunikacije.....	17
1.3	UPORABA LUTK V VRTCU.....	18
1.3.1	Lutka v povezavi z vzgojnimi področji.....	18
1.3.2	Lutka ljubljencek.....	19
1.3.3	Lutkovna delavnica.....	20
1.3.4	Dejavnosti z lutko.....	21
1.3.4.1	Spontana igra z lutko.....	21
1.3.4.2	Priprava prizorov z lutko.....	21
1.3.4.3	Pripovedovanje z lutko.....	22
1.3.4.4	Pogovarjanje skozi lutko.....	22
1.3.4.5	Učenje in poučevanje z lutko.....	22
1.3.4.6	Izdelava lutke.....	22
2.	PROJEKTNO DELO.....	23
2.1	OPIS PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA.....	23
2.2	USTVARJALNOST PRI PROJEKTNEM VZGOJNEM DELU.....	24
2.3	NAČELA USTVARJALNE VZGOJE PRI PROJEKTNEM VZGOJNEM DELU.....	26
2.4	TIPI PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA.....	27
2.4.1	Konstrukcijski tip.....	27
2.4.2	Projekt usvajanja in vrednotenja.....	27
2.4.3	Raziskovalni tip.....	27
2.4.4	Projekt tipa učenja.....	27
2.5	ORGANIZACIJA PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA.....	28
2.6	ZGRADBA IN POTEK PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA.....	29
III.	PRAKTIČEN DEL.....	31
3.	PREDSTAVITEV VRTCA IN SKUPINE.....	31
3.1	PREDSTAVITEV VRTCA.....	31
3.2	PREDSTAVITEV SKUPINE.....	33

4. PROJEKT <i>LUTKA, VSAKDANJA SPREMLJAVALKO OTROKA</i> ...	34
4.1 UTEMELJITEV PROJEKTA	34
4.2 OPIS PROJEKTA	35
4.3 CILJI PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA	37
5. POTEK PROJEKTA	38
5.1 POBUDA	38
5.2 MAKRO PRIPRAVA	39
5.3 MIKRO PRIPRAVA	40
5.4 IZDELAVA LUTKE LJUBLJENČEK	43
5.5 LUTKA LJUBLJENČEK NAS SPREMLJA SKOZI DAN	49
5.6 INTEGRACIJA Z VZGOJNIMI PODROČJI	59
5.6.1 JEZIK	59
5.6.2 GIBANJE	61
5.6.3 UMETNOST	62
5.6.4 DRUŽBA	64
5.6.5 NARAVA	65
5.6.6 MATEMATIKA	66
6. EVALVACIJA	67
IV. ZAKLJUČEK	71
V. LITERATURA	72

KAZALO SLIK

Slika 1: PRSTNA LUTKA.....	5
Slika 2: ROČNA LUTKA.....	6
Slika 3: LUTKA NA PALICI.....	7
Slika 4: LUTKA NA NITKAH.....	8
Slika 5: PLOSKA LUTKA.....	9
Slika 6: MIMIČNA LUTKA.....	10
Slika 7: SENČNA LUTKA.....	11
Slika 8: MASKA.....	12
Slika 9: SKUPINA OTROK.....	33
Slika 10: MATERIALI, ORODJA IN PRIPOMOČKI.....	43
Slika 11: PENASTA ŽOGA IN TULEC.....	44
Slika 12: PENASTA ŽOGA, OBLEČENA V BELO NOGAVICO.....	45
Slika 13: PENASTA ŽOGA, POKRITA Z BELO PLENICO.....	45
Slika 14: OBLIKOVANJE GLAVE.....	46
Slika 15: OBLIKOVANJE GLAVE.....	46
Slika 16: IZDELAVA KAPE.....	47
Slika 17: IZDELAVA LAS.....	47
Slika 18: IZDELAVA OČI, NOSA IN UST.....	48
Slika 19: LUTKA LJUBLJENČEK.....	48
Slika 20: LUTKA LJUBLJENČEK.....	49
Slika 21: DEKLICA STISNE K SEBI TIMIJA.....	49
Slika 22: TIMI RAZVRŠČA DOMINE.....	50
Slika 23: TIMI PRI FIZERJU.....	51
Slika 24: TIMI SPOZNA MIŠKO.....	51
Slika 25: TIMI SE POGOVARJA Z MIŠKO.....	52
Slika 26: TIMI BARVA KVADRATE.....	52
Slika 27: TIMI OPAZUJE NARAVO.....	53
Slika 28: TIMI POMAGA DEČKU POSPRAVLJATI DOMINE.....	53
Slika 29: DEKLICA PRIKAZUJE TIMIJU, KAKO ZNA POSPRAVLJATI DOMINE.....	54
Slika 30: OTROCI IN TIMI JEDO JABOLKO.....	54
Slika 31: JABOLKO JE TUDI TIMI.....	54
Slika 32: PLES S TIMIJEM.....	55
Slika 33: UMIVANJE ROK.....	55
Slika 34: DEKLICA PRIPRAVLJA TIMIJA NA KOSILO.....	56
Slika 35: OTROCI IN TIMI ČAKAJO NA KOSILO.....	56
Slika 36: DEKLICA PRIGOVARJA TIMIJU, NAJ JE KOSILO.....	57
Slika 37: DEKLICA HRANI TIMIJA.....	57
Slika 38: DEČEK IN TIMI STA ZASPALA.....	58
Slika 39: BRANJE LITERARNEGA BESEDILA.....	60
Slika 40: OTROCI POSLUŠAJO LITERARNO BESEDILO.....	60
Slika 41: GIBANJE S KOLEBNICO.....	61
Slika 42: SLIKANJE STEMPERA BARVO.....	62
Slika 43: DEKLICA PRIPOVEDUJE TIMIJU BAVBAVSKO ZAROTITEV... ..	62
Slika 44: DEČEK IN TIMI IGRATA NA BOBEN.....	63
Slika 45: PLES OTROK IN TIMIJA.....	63

Slika 46: OBISK MLAJŠIH OTROK.....	64
Slika 47: ISKANJE SNOPA SVETLOBE.....	65
Slika 48: UGOTAVLJANJE, KAJ SE SKRIVA ZA RJUHO.....	65
Slika 49: IŠČEMO TIMIJA	66
Slika 50: NAŠLI SMO TIMIJA.....	66
Slika 51: NARISALI SMO TIMIJA.....	67
Slika 52: NARISALI SMO TIMIJA.....	68
Slika 53: NARISALI SMO TIMIJA.....	68
Slika 54: NARISALI SMO TIMIJA.....	69

I. UVOD

Kot naslov diplomske naloge že sam pove, je na teh straneh opisano projektno vzgojno delo z naslovom *Lutka, vsakdanja spremljevalka otroka v starostnem obdobju 2–3 let*. Skupaj z otroki smo skozi projektno vzgojno delo izdelali lutko ljubljencek in z njo preživeli nekaj dopoldnevov.

Za projektno vzgojno delo je značilno, da prispeva h kvaliteti izvajanja dejavnosti in k drugačnemu načinu pridobivanja znanj. Pri tem načinu dela je potrebno upoštevati interese in potrebe posameznega otroka. Vzgojitelj ni posredovalec znanj, temveč pobudnik, ki otroke usmerja, da preko lastne aktivnosti prihajajo do novih znanj in spoznanj.

Lutka je zelo pomembna za otrokov razvoj. Spodbuja njegovo domišljijo in ustvarjalnost. S pomočjo lutke otrok zaznava svet, ga razume, z njo razvija gibanje, govor in sodeluje z okoljem. Kadar otroci ustvarjajo lutke, je njihov cilj, da jih oživijo bodisi v komunikaciji s samim seboj, z vrstniki ali z drugo lutko. Poznamo različne vrste lutk: prstne lutke, ročne lutke, lutke na palici, lutke na nitkah, ploske lutke, mimične lutke, senčne lutke in maske.

Igra je spontana in ustvarjalna aktivnost, ki se pojavi v različnih obdobjih človekovega življenja. V predšolskem obdobju je igra otrokova prevladujoča dejavnost. Za otrokov razvoj ob igri z lutko so pomembna posamezna področja otrokovega čustvenega, socialnega in spoznavnega razvoja: razvoj domišljije, razvoj samopodobe in samozavesti, razvoj socialnih veščin, razvoj ustvarjalnosti, razvoj empatije, izražanje čustev, razvoj verbalne in neverbalne komunikacije.

V to projektno vzgojno delo so vključeni otroci iz Vrta Šempeter, oddelka 4, stari od 2 do 3 let. Aktivnosti so izvajane tako, da se projekt odvija v določenih časovnih presledkih.

Lutka, izdelana pri projektu, je koristna in uporabna, zato bodo otroci gotovo zadovoljni in obstaja možnost, da bodo želeli nadaljevati s takšno aktivnostjo ter se bodo želeli naučiti še več. Med projektom se bodo otroci rokovali z različnimi materiali in jih tako spoznavali, hkrati pa se bodo učili tudi pravilnega odnosa do drugih otrok in do dela.

II. TEORETIČEN DEL

1. LUTKE

Lutka je simbol, ki ga animator uporablja za ponazoritev lika.

Lutka je pomembna za otrokov razvoj. S pomočjo lutke otrok zaznava svet, ga razume, z njo razvija gibanje, govor in sodeluje z okoljem. Lutka vzbuja otrokovo domišljijo in ustvarjalnost.

Z lutko se otrok sreča zelo zgodaj. Pomaga mu pri vstopu v vrtec. Otroku lutki lažje zaupa svoje težave, z njeno pomočjo vzpostavlja komunikacijo z okoljem, pomaga mu pri verbalni in neverbalni komunikaciji, ga vzpodbudi k ustvarjalnosti, mišljenju, razvoju samopodobe, socialnih veščin, izražanju čustev (Majaron, 2002, str. 5).

Kadar otroci ustvarjajo lutke, je njihov cilj, da jih oživijo, bodisi v komunikaciji s samim seboj, z vrstniki, z drugo lutko. Njihovo iniciativo lahko podpremo že s tem, da jih opazimo in če je potrebno, postavimo vprašanja. Lutka pomaga otrokom premagati strah pred nastopom. Otroka pohvalimo, s tem mu dajemo zaupanje, da to zmore.

Poznamo različne vrste lutk:

- prstne lutke,
- ročne lutke,
- lutke na palici,
- lutke na nitkah,
- ploske lutke,
- mimične lutke,
- senčne lutke in
- maske.

1.1 VRSTE LUTK

1.1.1 Prstne lutke

Prstne lutke so zelo primerne za predšolske otroke. Lutke na rokavički ali lutke, ki jih narišemo na roke, so prvi stik otroka z lutko. Pomembne so za otrokovo komunikacijo, motoriko in igro.

So zelo preproste, saj lahko uporabimo kar naše prste, na katere narišemo oči, nos in usta. Otrokom lahko ponudimo sešite lutke iz tekstila ali usnja, ki jih otroci dajo na prstke. Lutkino glavo si lahko otrok sam nariše na trši papir in jo izreže. Na hrbtno stran lutkine glave lahko prilepi tulec iz papirja, ki si ga natakne na prst (Varl, 1997, str. 31-34).

Slika 1: PRSTNA LUTKA

1.1.2 Ročne lutke

Ročno lutko si nataknemo na roko, natančneje na dlan. Ročno lutko vodimo s premikanjem prstov, dlani ali cele roke. Ročna lutka ima glavo in trup. Glava lutke je nataknjena na enega izmed prstov naše roke, najpogosteje je to kazalec, trup pa je izdelan kot lutkin kostum, ki je kot rokav nataknjen na roko animatorja.

Ročnih lutk ne smemo narediti prevelikih, saj jih naša dlan ne bi mogla dobro in primerno voditi. Pomembno je, da tudi glava ni prevelika. Ročna lutka je edina, ki lahko prijema in prenaša predmete. Ima hitre in energične gibe, je intimna lutka in z lahkoto vzpostavi stik z gledalci (Varl, 1997, str. 5-25).

Slika 2: ROČNA LUTKA

1.1.3 Lutke na palici

Lutke na palici so vse lutke, ki imajo palico, s katero lahko lutko premikamo. Glava postane zelo pomemben del lutke. Za glavo lahko uporabimo penasto gumo, stiropor, karton ... Na glavo lahko prilepimo ali narišemo nos, ušesa, usta in oči. Oči so pri vsaki lutki zelo pomembne, saj so glavno vodilo in komunikacija. Z velikostjo in postavitvijo oči določimo njihovo starost, karakter in razpoloženje.

Palica, ki jo izberemo za osnovno lutkino vodilo, mora imeti tako imenovani prečni križ. Z le-tem preprečimo vrtenje vodila-palice v glavi. Vodilo lutke je lahko krajše ali pa daljše. Tudi roke in noge so pomemben del lutke na palici. Lahko so dopolnilo k lutkinem telesu ali kot pomagalo pri animaciji. Roke in noge lahko imajo vodilo ali pa tudi ne.

Lutke na palici brez dodatnih vodil so najpreprostejše lutke tako za izdelavo kot tudi za vodenje lutke. Uporabimo lahko lesene kuhalnice, jogurtove lončke, kartonaste škatle, konzerve ... Take lutke nimajo ne sklepov ne okončin in so zelo primerne tudi za najmlajše otroke (Varl, 1997, 4-24).

Slika 3: LUTKA NA PALICI

1.1.4 Lutke na nitkah

Lutke na nitkah so tehnično najzahtevnejše med vsemi vrstami lutk. So figure v celoti. Zelo so podobne osebam in živalim, saj imajo vse okončine in vse glavne sklepe kot živa bitja. Uporaba teh lutk je zelo zahtevna, saj morajo lutke znati hoditi, plesati, leteti, skakati itd. (Varl, 1997, str. 4-6).

Slika 4: LUTKA NA NITKAH

1.1.5 Ploske lutke

Ploske lutke so pomembne za razvoj otrokove likovne občutljivosti in orientacije v prostoru. Pri njih gre za prenos risbe v gibanje in odnos te forme do drugega predmeta. Spozna profile, pojme spredaj, zadaj, veliko, malo in način vzpostavljanja komunikacije na posreden način. Ploske lutke so pomembne za najmlajše otroke, pogosto lahko vključimo pripovedovalca. Vodene so od spodaj navzgor. Ploska lutka se na odru ne more obračati, ploska lutka se ne more igrati z rekviziti.

Plosko lutko najprej izrežemo, naredimo gibljive dele in jih pritrdimo z razcepkami. Lutko pobarvamo ter jo pritrdimo na vodila (lesene palice, žičke, lahko pa iz kartona izdelamo tulec) (Varl, 1997, str. 6-11).

Slika 5: PLOSKA LUTKA

1.1.6 Mimične lutke

Mimična lutka je nastala v želji čimbolj posnemati človeka. Z gibanjem čeljusti spominja na odpiranje ust pri človeku in gobca pri živali.

Mimična lutka nastane že s tem, ko na roko damo rokavico z enim prstom. Roko postavimo tako, da je del s štirimi prsti zgoraj, palec pa spodaj. Z različnimi dodatki, kot so oči, nos, usta, ušesa, lasje, oblikujemo rokavico v mimično lutko.

Mimično lutko lahko izdelamo iz različnih materialov, kot so kuverte, papirnati krožniki, papirnate vrečke, karton, blago, jajčna škatla ... Mimična lutka pa lahko nastane tudi s tem, ko si s prstnimi barvami poslikamo roke (Varl, 1997, str. 4-12).

Slika 6: MIMIČNA LUTKA

1.1.7 Senčne lutke

Senčne lutke so v Evropo prišle iz Azije in so predhodnice ploskih lutk. Osvetljene so od zadaj. Ne dopuščajo improvizacije, omogočajo pa izredne fantazijske razsežnosti. Senčne lutke lahko izdelamo iz neprozornih materialov (papir, lepenka ...) ali pa iz prozornih materialov (folija, svila, usnje, celofan ...) (Varl, 1997, str. 4-5).

Z njimi uprizarjamo preproste, jasne, otrokom že znane vsebine. Primerne so pravljice, ki imajo določen zaplet ali pripovedi, kjer ni veliko govorjenja (Varl, 1997, str. 28-30).

Slika 7: SENČNA LUTKA

1.1.8 Maske

Pri maskah ne gre za tipično lutko, vendar pa tudi maska izraža zakritje obraza ali glave. Biti nekdo drug, igrati ali govoriti skozi usta druge osebe. Poznamo obrazne, naglavne maske in maske celega telesa (preobleka).

Obrazne maske so tiste, ki lahko zakrivajo samo oči ali cel obraz. Naglavne maske skrijejo našo glavo, masko si poveznemo na glavo. Maska celega telesa je maska, kadar želimo od glave do peta predstavljati nekoga drugega (Varl, 1997, str. 5-30).

Slika 8: MASKA

1.2 OTROKOV RAZVOJ OB IGRI Z LUTKO

Znanstvena spoznanja o igri so pogosto zelo različna in tudi nasprotujoča, kar pomeni, da obstaja mnogo razlag in teorij igre. Igra je zelo kompleksna aktivnost, je spontana in ustvarjalna aktivnost, ki se pojavi v različnih obdobjih človekovega življenja in ne le v otroštvu. V predšolskem obdobju je igra otrokova prevladujoča dejavnost. Skozi igro otrok spoznava svet, okolje ter ga raziskuje (Marjanovič Umek, Zupančič, 2001, str. 1-4).

Igra je oblika otrokove interpretacije realnosti in je zelo pomembna pri oblikovanju otrokovega notranjega sveta. Vsak otrok je individualnost zase, zato se vsebina in način igre vsakega posameznika močno razlikujeta. Na otrokovo igro vplivajo tudi razvojna stopnja otroka, osebnostne značilnosti, spol, fizično in čustveno stanje, situacija okolja, kultura in starost.

Poznamo različne vrste iger. V Sloveniji je najbolj razširjena razdelitev otroške igre, ki jo je izdelal Toličič (1961):

- Funkcijska igra: gre za ponavljajoče se gibe mišic s predmeti ali brez njih-prijemanje, metanje, tek ...
- Domišljajska igra: vključuje različne simbolne dejavnosti, tudi igro vlog.
- Dojemalna igra: gre za dejavnosti, kot so poslušanje, opazovanje, posnemanje ...
- Ustvarjalna igra: vključuje pisanje, risanje, oblikovanje, pripovedovanje ... (Marjanovič Umek, Zupančič, 2001, str. 33).

Ob lutkovni dejavnosti moramo otroku pustiti veliko časa za svobodno mišljenje. Za otrokov razvoj ob igri z lutko so pomembna posamezna področja otrokovega čustvenega, socialnega in spoznavnega razvoja:

- razvoj domišljije,
- razvoj samopodobe in samozavesti,
- razvoj socialnih veščin,
- razvoj ustvarjalnosti,
- razvoj empatije,
- izražanje čustev in
- razvoj verbalne in neverbalne komunikacije (Korošec, 2006, str. 112-122).

1.2.1 Razvoj domišljije

Domišljija je sposobnost predstavljanja nekega drugega sveta.

V domišljijskem svetu je vse mogoče in ni omejitev. Z domišljijo se lahko otrok prestavi v drug svet, čas, kraj in prostor. Vsak človek ima domišljijo, nekateri več, drugi manj. Je začetna iskrica za vse nadaljnje dejavnosti. Otroku moramo dati možnosti, da bo informacije in izkušnje, ki jih dobiva, znal dobro uporabiti in razvijati. To nudi otroku kreativna igra z lutko (Korošec, 2006, str. 112).

1.2.2 Razvoj samopodobe in samozavesti

Samopodoba je skupek pojmovanj in predstav, ki jih imamo o samem sebi.

Povezana je s samospoštovanjem, ki nam pove, koliko smo zadovoljni s seboj, ali se ocenjujemo pozitivno ali pa negativno. Pri oblikovanju samopodobe imajo pomembno vlogo lastne izkušnje ter odnos z drugimi in njihovo vrednotenje nas samih. Je vse tisto, kar si mislimo o sebi, svojih sposobnostih, lastnostih, o svojem telesu, možnostih v življenju, uspehih in neuspehih.

Otroku ob izdelavi lutke damo informacije, da je prav in dobro tisto, kar je naredil sam, in to mu bo pomagalo krepiti njegovo samopodobo. Vsak otrok potrebuje posebno vzpodbudo, pomoč pri kreativnem ustvarjanju, še posebej tisti, ki so v skupini tihi, zadržani in osamljeni. In prav lutka lahko pomaga posamezniku prebroditi takšne težave (Korošec, 2006, str. 114-115).

1.2.3 Razvoj socialnih veščin

Socialne veščine so tiste, ki omogočajo socialno sporazumevanje ob hkratnem upoštevanju lastnih in sogovornikovih potreb, čustev in različnosti. Vzpodbujejo primerno klimo, pomagajo otrokom, ki so sramežljivi, osamljeni in se ne vključujejo v komunikacijo z odraslim ali z otrokom.

V predšolskem obdobju se otrok uči v vseh vidikih socialnega vedenja. Vse več se uporabljajo socialne igre, ki družijo otroke, razvijajo intelektualno, emocionalno in socialno plat otrokove osebnosti. Otroci se morajo naučiti poslušati, sprejemati ideje drugih, usklajevati mnenja in reševanja manjših konfliktov. Zajema tudi igro vlog, ki je izjemnega pomena v otrokovem življenju.

Otroci ob lutkovni predstavi poslušajo drug drugega, se sporazumevajo, razvijajo komunikacijo, razvijajo samopodobo in samozavest ter se vživijo v lutke (Korošec, 2006, str. 116-117).

1.2.4 Razvoj ustvarjalnosti

Ustvarjalnost je splošna človekova lastnost. Ustvarjalni smo lahko na različnih področjih, kot sta znanost in umetnost ali pa tudi v preprostih vsakdanjih opravilih. Pri ustvarjalnosti je pomembno svobodno, drzno, inovativno in izvirno mišljenje.

Pri igri z lutkami se otrokom predstavi nek problem, ki ga otroci ustvarjalno rešijo. Otrokom moramo dopuščati lastne rešitve. Otrok naj sam ustvarja lutko, saj je to samo njegova lutka, ki je zamišljena v njegovi fantaziji (Korošec, 2006, str. 121-122).

1.2.5 Razvoj empatije in izražanja čustev

Empatija je sposobnost zaznavanja čustev in sposobnost vživljanja v drugo osebo.

Pri igri z lutko otrok prevzema različne vloge, s tem se otrok vživi v drug položaj in poskuša situacijo razumeti iz drugega vidika. Njegova naloga je, da se vživi v drugo osebo, reši njegov problem in izraža njegova čustva (Korošec, 2006, str. 120-121).

1.2.6 Razvoj verbalne in neverbalne komunikacije

Komunikacija je prenos sporočil od pošiljatelja (tistega, ki govori) do prejemnika (tistega, ki posluša).

Sporočila so lahko:

- verbalna (besedna) in
- neverbalna (nebesedna).

Neverbalna komunikacija pri igri z lutko otroka vzpodbudi k razvoju verbalne komunikacije. Pri neverbalni komunikaciji gre za sporočila z obrazi, gibi posameznega dela telesa, drže telesa. Otrok lahko z neverbalno komunikacijo pokaže tisto, česar z verbalno ne more.

Verbalna komunikacija pa se lahko kaže v koticih, kjer lutka otroka vzpodbudi k temu, da eksperimentira z glasovi in besedami. S tem se pri otroku izboljša izgovorjava, besedni zaklad, neznane besede postanejo znane ...

Vzgojitelj lahko tudi s pravljičico in z lutko vzpodbudi otrokovo verbalno in neverbalno komunikacijo (Korošec, 2006, str. 118.120).

1.3 UPORABA LUTK V VRTCU

1.3.1 Lutka v povezavi z vzgojnimi področji

Lutka otroku pomaga pri vstopu v vrtec. Otroku lutki lažje zaupa svoje težave. Otroku pomaga, da se izogne manj ali bolj stresnim situacijam, prispeva k boljšemu razumevanju, k socializaciji, izražanju čustev, pri razvoju samopodobe ...

Lutko lahko v vrtcu uporabljamo za vodenje vseh področij dejavnosti v vrtcu. Lutka otroka spodbuja pri njegovi gibalni dejavnosti. Spodbudi otroke, da zaupajo v svoje telo, spoznavajo različne športne zvrsti in upoštevajo različnosti med seboj.

Lutka otroku pomaga pri komunikaciji med vrstniki in komunikaciji otrok-vzgojitelj.

Lutka nas lahko pelje na sprehod, kjer spoznavamo živo in neživo naravo. Otroku z njo odkriva, spoznava, primerja živa bitja, spoznava in primerja spremembe v okolju ...

Lutka nam predstavi širšo družbo, kulturo, seznanja z družino in družinskimi člani.

Lutka se otroku v vrtcu tudi skriva, v ali pod omaro. Prešteje, koliko nas je danes v skupini, primerja ali zapisuje s simboli.

S pomočjo lutke se lahko naučimo nove pesmi, ponavljamo že usvojene pesmi. Lutka otroka vzpodbudi, da si izmisli pesem, le-ta pa ga lahko spremlja na male ritmične inštrumente.

Otroku si sam izdelava lutko, kasneje pa z njo odigra preprosto lutkovno predstavo (Kurikulum za vrtce, 2004).

OBLIKE DELA:

- individualna,
- skupinska in
- frontalna oziroma skupna oblika (Korošec, Majaron, 2002, str. 39-40).

Individualna oblika se pojavi pri ustvarjanju z lutkami. Otrok vzpostavi komunikacijo z lutko, katero izdeluje. Individualno obliko pa vzpostavi tudi z vzgojiteljem, le-ta mu daje navodila, ga spodbuja k delu in usmerja.

Skupinska oblika dela poteka v manjših skupinah (2-6 otrok). Otroci znotraj skupine sodelujejo, rešujejo probleme, ustvarjajo. Vsak član skupine h končnemu izdelku prispeva svoj delež.

Frontalno obliko dela uporabimo takrat, ko želimo animirati vse otroke hkrati (Korošec, Majaron, 2002, str. 39-40).

1.3.2 Lutka ljubljencek

Otroci imajo lutko radi. Lutka ima čarobno moč, ki otroke in tudi odrasle pritegne, omreži in popelje v svet domišljije. Vpliv lutke v diagnostiki in terapiji že dolgo uporabljajo, prav tako v vzgoji. S pomočjo lutke se otrok izraža sproščeno, lažje dojema in sprejema svet okoli sebe.

Lutka se lahko v skupini pojavi tudi v vlogi ljubljencek, s pomočjo katerega otrok lažje izraža svoja čustva in misli. Vedno bolj se lutka ljubljencek uveljavlja kot motivacijski element (Korošec, Majaron, 2002, str. 85).

Izbrati moramo lutko, s katero se lahko poistovetimo, počutiti se moramo prijetno. V začetku pri lutki ni pomemben glas, temveč to, da lahko lutko objamemo, jo pobožamo. Pri izbiri lutke je pomembno, da vemo, za kaj jo bomo uporabili, ali za dialog ali za akcijo (premikanje stvari).

Kasneje pa je pomemben tudi glas. Pogledati moramo lutko in njene fizične lastnosti (velika usta - govorimo z globokim glasom, zaspane oči – govorimo

počasi). Osebnost lutke se ne odkrije takoj, temveč je dolgotrajen postopek (dnevi, tedni, meseci ...). Toliko truda bomo vložili samo v eno lutko, ki bo postala naš »posebni« prijatelj in jo bomo uporabljali le ob posebnih priložnostih, kot so npr. branje nove zgodbe, praznovanje praznikov ... Lutki lahko naredimo tudi dom in ji ga spreminjamo glede na teme praznikov (Hunt, Renfro, 1982, str. 54, 57).

1.3.3 Lutkovna delavnica

Ko govorimo o lutkovni delavnici, lahko mislimo na izdelovanje lutk, pripovedovanje in igranje z lutkami, animacijo z lutko, nastopanje ali petje z lutko. Zelo pomembno je, da so udeleženci v lutkovni delavnici ustvarjalni. Igra v lutkovni delavnici lahko pomeni za marsikoga nov izziv oziroma novo izkušnjo. Lutkovna delavnica je zelo primerna za izvedbo v skupini, saj se skozi njo še bolj okrepi odnos vzgojitelj – otroci. Pri tem je pomemben enakovreden odnos vseh ustvarjalcev.

Lahko ima tudi posebne terapevtske učinke. Lutka oziroma govor skozi lutko otroku nudi občutek varnosti. Včasih lahko takšna igra postane zavetje za otroke, ki imajo v družini kakršnekoli težave. V lutkovni igri je vse dovoljeno – ni dobrega in slabega, otrok si ustvarja svoj svet, nov svet, takšen, ki mu je všeč (Sitar, 2001, str. 7-8).

1.3.4 Dejavnosti z lutko

N. Renfro in T. Hount izpostavljata šest različnih tehnik oziroma vrst dejavnosti z lutko, ki se odvijajo:

- spontana igra z lutko,
- priprava prizorov z lutko,
- pripovedovanje z lutko,
- pogovarjanje skozi lutko,
- učenje in poučevanje z lutko ter
- izdelava lutke (Korošec, 2006, str. 127-129).

1.3.4.1 Spontana igra z lutko

Gre za obliko simbolne igre, ko se otrok sam, sproščeno in svobodno pogovarja z lutko. Eksperimentira lahko več otrok, bodisi za mizo, pred ogledalom ali kar v lutkovnem kotičku.

Otroci si lahko sami naredijo lutkovni oder, ob tem pa potrebujejo pomoč pri iskanju materiala in reševanju težav. Spontana igra se lahko zgodi tudi, ko so lutkovne dejavnosti načrtovane s strani vzgojitelja. Že med samo izdelavo lutk je še nedokončana lutka sposobna se gibati. Razvija se spontana komunikacija (Korošec, 2006, str. 127).

1.3.4.2 Priprava prizorov z lutko

Otroke usmerjamo k pripravi prizorov z lutko na osnovi zgodbe, poezije, glasbe, realnega mišljenja ali domišljije. Otroci niso omejeni z odrom, svobodno se gibljejo po igralnem prostoru in raziskujejo gibanje svojega telesa v odnosu do lutke. Otroci lahko svoje prizore in predstavo pokažejo svojim vrstnikom (Korošec, 2006, str. 128).

1.3.4.3 Pripovedovanje z lutko

Gre predvsem za pripovedovanje zgodb z lutko. Otroci se vživijo v lutkovne junake, jih spodbujajo in lik globlje doživijo (Korošec, 2006, str. 128).

1.3.4.4 Pogovarjanje skozi lutko

Temelji na socialnem in emocionalnem razvoju. Otrok bo bolj sproščeno spregovoril z lutko ali skozi lutko kot pa z odraslo osebo. Lutka mu predstavlja ščit, zato se otrok ne počuti izpostavljenega ali ogroženega (Korošec, 2006, str. 129).

1.4.4.5 Učenje in poučevanje z lutko

Različne lutkovne tehnike so nam v pomoč pri doseganju kurikularnih ciljev, motivaciji za delo, pri celostnem učenju in razvoju otrok (Korošec, 2006, str. 129).

1.4.4.6 Izdelava lutke

Otrok mora imeti toliko svobode, da oblikuje karakter lutke po svoji želji. Pri mlajših otrocih ni pomembno, kako lutka izgleda, pomembno je, da otrok verjame v to, kar je naredil. Otrok razvija fino motoriko, koordinacijo roka-oko, spoznava različne materiale, pridobiva znanje o pojmih, izraža čustva (Korošec, 2006, str. 129-130).

2. PROJEKTNO DELO

2.1 OPIS PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA

Projektno vzgojno delo je eden izmed načinov izvedbe usmerjenega vzgojnega dela. Projektno vzgojno delo temelji na projektni strukturi dela, zaradi katere se izboljšajo medsebojni odnosi tistih, ki so v tem procesu udeleženi. Projektno vzgojno delo je odprt didaktičen sistem, ki zaradi svoje notranje strukture omogoča uporabo različnih metod dela (Glogovec, Žagar, 1992, str 38).

Značilnosti projektnega vzgojnega dela so:

- Spoštovanje osebnosti otrok (zadovoljitev potreb), staršev (življenje otroka v vrtcu) in vzgojitelja (strokovno življenje).
- Poudarek na otrokovi praktični aktivnosti, učenje z odkrivanjem in raziskovanjem.
- Projekt kot proces, ki vzpodbuja otrokovo ustvarjalnost.
- Integracija vsebin-povezava z ostalimi vzgojnimi področji.
- Konkretnost teme z usmerjenostjo na življenjsko, za otroka smiselno situacijo.
- Odprtost vzgojnega dela.
- Načrtovanje vzgojnih ciljev, ki jih lahko vrednotimo skupaj s starši, in načrtovanje konkretnih ciljev skupaj z otroki.
- Interakcija in komunikacija med vsemi udeleženci projektnega vzgojnega dela.

Vsak projekt ima notranjo strukturo, ki vodi udeležence projekta od začetka do konca projekta. Etape projektnega dela so: pobuda, skiciranje projekta, načrtovanje izvedbe, izvedba in sklepna etapa. Vmesni etapi pa sta usklajevanje in usmerjanje (Glogovec, Žagar, 1992, str 38-39).

2.2 USTVARJALNOST PRI PROJEKTNEM VZGOJNEM DELU

Analiziranje ustvarjalnosti pri projektne vzgojnem delu poteka po etapah projektne vzgojnega dela.

Frey razčleni projekt v sedem sestavin, pet je glavnih in si sledijo točno po določenem zaporedju, ostali dve pa sta vmesni in se izvajata samo po potrebi (Glogovec, Žagar, 1992, str. 39).

- **Pobuda**

Oblikuje se tema projekta. Otroci si lahko v etapi pobude projekta začnejo oblikovati pozitivno samopodobo o sebi, saj imajo vse možnosti, da o njihovih idejah in pobudah razpravljajo tudi drugi. Ustvarjalnost vzgojitelja je izražena v njegovem odzivanju ter vodenju otrok pri predelavi pobude (Glogovec, Žagar, 1992, str. 41).

- **Skiciranje projekta**

Otrok razmišlja o tem, katere informacije o določeni temi potrebuje, odkriva pot do informacij. Otrok nariše svoj načrt. Otroci ob pomoči vzgojitelja iz posameznih načrtov narišejo skupno skico, ki jo vzgojitelj pisno opremi. Vzgojitelj s posrednim vodenjem projekta vzpodbuja otroke k iskanju različnih rešitev in medsebojni komunikaciji (Glogovec, Žagar, 1992, str. 41-42).

- **Načrtovanje izvedbe**

V tej fazi otroci z vzgojiteljem načrtujejo potek dejavnosti, sočasno pa že določajo lastne naloge v prihodnje. Otroci si naloge izbirajo po lastnem interesu. Navajajo se na to, da lahko sami vplivajo na način svojega življenja in na odgovornost za svoje ravnanje (Glogovec, Žagar, 1992, str. 42-43).

- **Izvedba**

Je časovno najobsežnejša, odvisno od obsežnosti projekta. Vsak otrok je aktiven, v dejavnost vlaga napor in se trudi, da nalogo opravi. Ko je otrok pred nalogo, mora razreševati probleme, kar ga prisili k različnim načinom učenja. Otrok ima vse možnosti, da se izkaže s samozavestjo, pojasnjuje svoje rešitve in stališča. Otrok spozna, da je življenje polno problemov ter konfliktov, ki se jih uči reševati sam (Glogovec, Žagar, 1992, str. 43-44).

- **Sklepna etapa**

Otroci se učijo vrednotiti svoje ustvarjalne dosežke. Dosežki in izdelki so lahko ustvarjalni z vidika napredka v razvoju posameznega otroka, cele skupine, z vidika novosti (Glogovec, Žagar, 1992, str. 44).

- **Usklajevalna medetapa**

Je pogosta in se pojavlja v vseh etapah. Otroci potrebujejo pregled nad tem, kako delo poteka. Otroci dobijo vmesne povratne informacije (Glogovec, Žagar, 1992, str. 44-45).

- **Usmerjevalna medetapa**

Ima močan vzgojni pomen, saj se z usmerjanjem razreši največ drobnih problemov in medsebojnih konfliktov. Vzgojiteljem omogoča vrsto ustvarjalnih pedagoških prijemov, kot je razumevanje in strpnost, razumevanje in upoštevanje drug drugega, spodbujanje socialnih vezi med otroki ... (Glogovec, Žagar, 1992, str. 45).

2.3 NAČELA USTVARJALNE VZGOJE PRI PROJEKTNEM VZGOJNEM DELU

- **Načelo upoštevanja zakonitosti razvoja otroka**

Razvojna pot je podobna pri vseh otrocih, vendar je vsak otrok individuum zase, tako da je ta pot različna tudi med otroci iste starosti.

- **Načelo aktivnega osvajanja vzgojnih vsebin**

Otroci si pridobivajo znanje s svojo aktivnostjo.

- **Načelo učenja na podlagi osebnih izkušenj in ne iz izkušenj drugih**

Otrok je aktiven v vseh etapah projekta, zato si sam pridobiva raznolike izkušnje.

- **Načelo aktivnega ukvarjanja s predmeti ali z ljudmi**

V projektu so predmeti vsakodnevne rabe, knjige, igrače ... Otroci sodelujejo med sabo in z odraslo osebo.

- **Načelo variacije ponazarjanja**

Otrok se srečuje z različnimi načini učenja.

- **Načelo komunikacije med otroki**

Otroci so ves čas v komunikaciji, v verbalni in tudi v neverbalni.

- **Načelo avtonomnega izvajanja in nadzora aktivnosti**

(Glogovec, Žagar, 1992, str. 21-25)

2.4 TIPI PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA

Obstajajo različni tipi projektne delo.

Skupno vsem je naslednje:

- Glavni nosilec in izvajalec v vseh etapah projekta je otrok.
- Projekt teče po načrtu, ki ga otroci in vzgojitelj načrtujejo skupaj

2.4.1 Konstrukcijski tip

Vključuje aktivnosti, ki so usmerjene v konstrukcijo določenega izdelka. Konstrukcijski tip projektne delo se praviloma začne z zamisljivo in konča z uresničenjem te zamisli v obliki izdelka. Težišče je na vzpodbujanju ustvarjalnosti udeležencev. Pri tem gre za oblikovanje, sestavljanje, urejanje in ustvarjanje nečesa novega (Novak, Žužej, Glogovec, 2009, str. 58).

2.4.2 Projekt usvajanja in vrednotenja

Pri tem gre za spoznavanje in vrednotenje nekega pojava. Izvaja se na podlagi predhodno načrtovane teme. Udeleženci si v tem tipu lahko ogledajo določeno predstavo, razstavo, film ali obišejo kraj (Novak, Žužej, Glogovec, 2009, str. 59).

2.4.3 Raziskovalni tip

Le-ta je usmerjen v raziskovanje problema. Raziskovalci se znajdejo pred problemom, ki ga morajo rešiti (Novak, Žužej, Glogovec, 2009, str. 58-59).

2.4.4 Projekt tipa učenja

Pri tem tipu gre za aktivnosti, s katerimi otroci po dogovorjenem načrtu usvajajo sposobnosti, znanja, spretnosti in veščine. Pomembno je izkustveno učenje (Novak, Žužej, Glogovec, 2009, str. 59-60).

2.5 ORGANIZACIJA PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA

Projektno vzgojno delo je mogoče uporabiti v različnih starostnih obdobjih:

- v vrtcih,
- v osnovni šoli,
- v srednji šoli,
- na visokih šolah in univerzi ter
- odrasli (Novak, Žužej, Glogovec, 2009, str. 15).

Projekt se razlikuje po velikosti in udeležencih.

Po velikosti so:

- veliki projekti (trajajo najmanj mesec dni),
- srednje veliki projekti (trajajo en teden ali dlje) in
- majhni projekti (trajajo od nekaj ur do nekaj dni) (Novak, Žužej, Glogovec, 2009, str. 14).

Število udeležencev:

- veliki projekti (celotna institucija ali več ustanov),
- srednje veliki projekti (nad 30 udeležencev) in
- majhni projekti (do 30 udeležencev) (Novak, Žužej, Glogovec, 2009, str. 14).

2.6 ZGRADBA IN POTEK PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA

Projektno vzgojno delo sodi med ciljno usmerjene postopke, zato njegova izvedba poteka po določenem načrtu preko posameznih etap, ki si sledijo v smiselnem zaporedju. Različni avtorji so potek projektne vzgojne dela najpogosteje razdelili na štiri faze, najbolj pa ga je dodelal Frey, ki je izvedbo projekta razčlenil na sedem komponent, od katerih je pet glavnih, dve pa sta dopolnilni in se izvajata le po potrebi (Glogovec, Žagar, 1992, str. 38-39).

1. Inicijativa – pobuda – idejna zasnova

Na tej stopnji se izoblikuje ideja, pobuda. Dana bi naj bila možnost za čimbolj odprto pobudo, ki jo lahko da eden od članov skupine. Pobuda je lahko kakršenkoli dogodek, pojav iz življenja ali predmet (Glogovec, Žagar, 1992, str. 41).

2. Skiciranje – izdelava osnutka – makro priprava

Ko je ideja usvojena, se začne skicirati osnutek za projektno učno delo. V skici je jasno zastavljen namen in vzgojno izobraževalni cilji. Narejen osnutek zapišejo na velik list papirja, ki visi na vidnem mestu (Glogovec, Žagar, 1992, str. 41-42).

3. Načrtovanje – mikro priprava

Pobude in ideje dobijo svojo pravo podobo šele v fazi načrtovanja. Člani skupine izoblikujejo načrt in si razdelijo naloge. Predvidijo tudi čas trajanja projekta, kdo bo sodeloval, kje bo potekal. Dokončno izoblikujejo vzgojno izobraževalne in operativne cilje (Glogovec, Žagar, 1992, str. 42-43).

4. Izvajanje

V tej fazi otroci izvajajo načrt. Vsakdo se loti svoje naloge in poskrbi, da svoje delo opravi čim boljše. Otrok se ne podreja drugim (Glogovec, Žagar, 1992, str. 43).

5. Sklepni del – sklepna faza

Projekt se običajno konča z vidnim izdelkom. Frey pa je ugotovil več možnosti sklepnega dela in sicer zavestni konec projekta, povratek k iniciativi in svoboden iztek projekta (Glogovec, Žagar, 1992, str. 44).

6. Usklajevalna medetapa

Ima povezovalno funkcijo, njen smisel je, da ohrani tekoče delovanje projekta. Otroci lahko prekinejo s projektnim vzgojnim delom, se medsebojno obvestijo o stanju projekta ter se dogovorijo o nadaljnjem delu (Glogovec, Žagar, 1992, str. 44-45).

7. Usmerjevalna medetapa.

Usklajevalna medetapa se izvaja po potrebi. Lahko se rešujejo konflikti, nesoglasja, problemi ... (Glogovec, Žagar, 1992, str. 45).

III. PRAKTIČEN DEL

3. PREDSTAVITEV VRTCA IN SKUPINE

3.1 PREDSTAVITEV VRTCA

Dober vrtec je vrtec, v katerem je v ospredju otrok in pogoji za njegov razvoj, to ni vrtec brez nezadovoljstva, problemov, nerealiziranih potreb, interesov in želja. Je vrtec, v katerem ob danih in spreminjajočih se pogojih vsi udeleženci (otroci, starši, zaposleni) soustvarjajo pogoje, primerne za vse in vsakogar, ne glede na čas in okolje (Vrtci občine Žalec, 2007).

Vrtce občine Žalec sestavlja deset enot, in sicer:

- Žalec I (8 oddelkov),
- Žalec II (4 oddelki),
- Žalec III (7 oddelkov),
- Zabukovica (2 oddelka),
- Petrovče (6 oddelkov),
- Levec (2 oddelka),
- Liboje (2 oddelka),
- Šempeter (8 oddelkov),
- Ponikva (2 oddelka) in
- Trje (4 oddelki).

Programi v vseh enotah so dnevni program (6-9 ur) in poldnevni program (4-6 ur) in izmenično popoldanski program.

Vsebine programov dela so: z gibanjem v spoznavanje, raziskovanje, pravljice bogatijo otroke, lutke naše prijateljice, ohranimo naravo za jutri, predšolski otrok varen v prometu, bralčki v vrtcu-ko knjige govorijo, izražajmo se in ustvarjajmo s plesom, risbo in besedo, oblikujmo z glino, plastelinom, mivko, zemljo, z majhnimi koraki do velikih znanj v svet tehnike, ohranimo kulturno dediščino. Obogatitveni programi so: igralni kotički posebej namensko oblikovani z dodatno ponudbo sredstev, predstave za otroke, obiski zunanjih sodelavcev, športna značka, cici projekti (Vrtci občine Žalec, 2007).

Ustaljene oblike sodelovanja med starši in vrtcem so:

- govorilne ure, roditeljski sestanki, aktualni pogovori,
- obvestila, pobude v kotičkih za starše ter
- priprava izobraževalno-pogovornih srečanj za starše (zdravstveno–higienski pogoji v vrtcu, zdravje in prehrana otrok, vzgoja iz sklopa Na poti k odgovorni odraslosti).

3.2 PREDSTAVITEV SKUPINE

Projekt *Lutka, vsakdanja spremljevalka otroka* bom izvajala v enoti Šempeter, kjer je osem oddelkov otrok, starih od 1 do 6 let.

Projekt bom izvedla v oddelku 4, kjer so otroci stari od 2 do 3 let. V oddelku je 14 otrok in sicer 6 dečkov in 8 deklic. Otroci v tem oddelku so vpisani v dnevni program (6-9 urni).

Otroci so sproščeni, delavni in nagajivi. Zelo radi poslušajo pripovedi odrasle osebe, krajše zgodbe, pesmi, bibarije, radi posegajo po slikanicah in lutkah.

Slika 9: SKUPINA OTROK

4. PROJEKT LUTKA, VSAKDANJA SPREMLJAVKA OTROKA

4.1 UTEMELJITEV PROJEKTA

S projektom, opisanim v moji diplomski nalogi, sem želela otrokom predstaviti lutko ljubljencek.

V vrtcih so lutke prisotne, vendar menim, da jim je namenjeno premalo časa. Lutka je lahko naša vsakdanja spremljevalka, hkrati pa jo lahko povežemo tudi z vsemi vzgojnimi področji v vrtcu.

Lutka, izdelana pri projektu, bo koristna in uporabna, zato bodo otroci gotovo zadovoljni in obstaja možnost, da bodo želeli nadaljevati s takšno aktivnostjo in se bodo želeli naučiti še več. Izdelek bo gotovo pritegnil otroke, saj ga bodo izdelali sami oziroma s pomočjo vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljice, vanj bodo vložili svoj trud in spretnost. Otroci bodo ob projektu razvijali samozaupanje, obenem pa bodo spoznali tudi nekaj načinov koristne izrabe prostega časa.

Med projektom bodo otroci rokovali z različnimi materiali in jih tako spoznavali, hkrati pa se bodo učili tudi pravilnega odnosa do drugih otrok in do dela.

4.2 OPIS PROJEKTA

NASLOV PROJEKTA: Lutka, vsakdanja spremljevalka otroka.

NAMEN:

- Medsebojno sodelovanje otrok.
- Spodbujanje otrokove ustvarjalnosti.
- Razvijanje odnosa do dela.
- Sodelovanje v igri vlog.
- Razvijanje ročnih spretnosti.
- Povezovanje otrok v vrtcu.

VRTEC:

- Vrtci občine Žalec – Enota Šempeter.

UDELEŽENCI:

- Otroci, stari od 2 do 3 let.
- Vzgojiteljica in pomočnica vzgojiteljice.

TRAJANJE:

- Meseca december in januar.

KRAJ DOGAJANJA:

- Igralnica.
- Umivalnica.
- Telovadnica.

NOSILKA PROJEKTA:

- Tea Napotnik.

POBUDA:

Za ta projekt sem se odločila, ker menim, da je lutkam v vrtcu namenjeno premalo časa. Otroci se bodo seznanili z drugačnim načinom dela.

4.3 CILJI PROJEKTNEGA VZGOJNEGA DELA

OTROCI:

- spoznajo lutko ljubljencek,
- seznanijo se z drugačnim načinom dela,
- spoznajo različne vrste lutk,
- razvijajo ustvarjalnost,
- razvijajo odnos do dela,
- razvijajo ročne spretnosti,
- razvijajo finomotoriko,
- spoznavajo različne materiale ter rokujejo z njimi in
- sodelujejo med sabo.

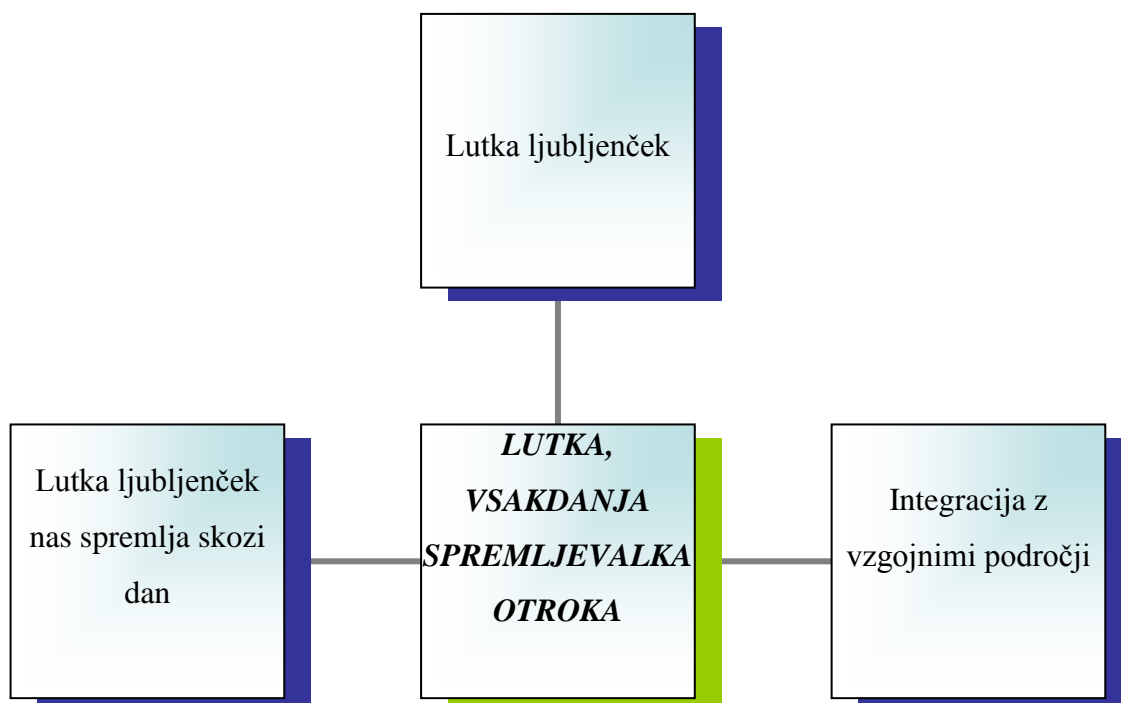
5. POTEK PROJEKTA

5.1 POBUDA

Za ta projekt sem se odločila, ker menim, da je lutkam v vrtcu namenjeno premalo časa.

Lutka je tisti magični predmet, ki mu otroci zaupajo, se z njo pogovarjajo in ji povedo svoje težave. Z lutko se lahko otroci sproščeno pogovarjajo, se z njo naučijo nove pesmi, plešejo, razvrščajo, gredo na sprehod ... Skratka, lutka nam je lahko v pomoč v povezavi z vsemi vzgojnimi področji. Otroci so zelo ponosni, kadar lutko izdelajo sami.

5.2 MAKRO PRIPRAVA

5.3 MIKRO PRIPRAVA

1. LUTKA LJUBLJENČEK

KAJ?	<ul style="list-style-type: none">• Izdelava lutke ljubljencek.
KAKO?	<ul style="list-style-type: none">• Predstavitev materiala za izdelavo lutke ljubljencek.• Priprava prostora.
KDAJ?	<ul style="list-style-type: none">• Dopoldan.• Mesec december.
KJE?	<ul style="list-style-type: none">• V igralnici.
KDO?	<ul style="list-style-type: none">• Vzgojiteljica.• Pomočnica vzgojiteljice.• Otroci.
S ČIM?	<ul style="list-style-type: none">• Z lutkami.• Z različnimi materiali.
KAKO DOLGO?	<ul style="list-style-type: none">• 1 mesec.

2. LUTKA LJUBLJENČEK NAS SPREMLJA SKOZI DAN

KAJ?	<ul style="list-style-type: none">• Z lutko ljubljencek preživljamo dan.
KAKO?	<ul style="list-style-type: none">• Z opazovanjem.• Z razlago.• S sodelovanjem.• Z domišljijo.• S komunikacijo.
KDAJ?	<ul style="list-style-type: none">• 8. 1. 2010.
KJE?	<ul style="list-style-type: none">• V igralnici.• V umivalnici.
KDO?	<ul style="list-style-type: none">• Lutka ljubljencek.• Otroci.• Vzgojiteljica.• Pomočnica vzgojiteljice.
S ČIM?	<ul style="list-style-type: none">• Z lutko ljubljencek.
KAKO DOLGO?	<ul style="list-style-type: none">• 1 dan.

3. INTEGRACIJA Z VZGOJNIMI PODROČJI

<p>KAJ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Telovadimo z lutko. • Lutka bere pravljico. • Ples z lutko. • Pojemo in igramo na MRI z lutko. • Lutko predstavimo mlajšim prijateljem. • Z lutko iščemo, se skrivamo (orientacija v prostoru). • Barvamo s tempera barvo.
<p>KAKO?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Z lastnim delom. • S poslušanjem. • Z opazovanjem. • S preizkušanjem. • S pomočjo vzgojitelja.
<p>KDAJ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • V mesecu januarju.
<p>KJE?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • V telovadnici. • V igralnici.
<p>KDO?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Otroci. • Vzgojiteljica. • Pomočnica vzgojiteljice.
<p>S ČIM?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Z lutko ljubljencek. • S pravljico. • Z glasbo. • Z različnimi predmeti.
<p>KAKO DOLGO?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1 mesec.

5.4 IZDELAVA LUTKE LJUBLJENČEK

PREDSTAVITEV IZDELKA

Lutka ljubljencek je zelo primerna za otroke te starosti. Otrok lahko lutki zaupa in jo stisne k sebi, ko to potrebuje. Lutko ljubljencek bomo izdelovali vsi skupaj. Glavo naredimo iz penaste žoge, ki jo oblečemo v belo nogavico. Glavo lutke nadenemo v belo bombažno plenico, na katero zašijemo oči, nos in usta. Ko je lutka narejena, jo poimenujemo in tako postane naša prijateljica.

MATERIAL	ORODJA IN PRIPOMOČKI
<ul style="list-style-type: none">• Penasta žoga.• Bombažna plenica.• Lepilo Mekol.• Volna.• Nogavice.• PVC tulec.	<ul style="list-style-type: none">• Škarje.• Šivanka.

Slika 10: MATERIALI, ORODJA IN PRIPOMOČKI ZA IZDELAVO LUTKE LJUBLJENČEK

STOPNJE IZDELAVE

1. STOPNJA

V penasto žogo s škarjami naredimo luknjo. Nato vanjo namestimo PVC tulec, ki nam bo kasneje služil kot vrat lutke.

Slika 11: PENASTA ŽOGA IN TULEC

2. STOPNJA

Penasto žogo in PVC tulec oblečemo v belo nogavico.

Slika 12: PENASTA ŽOGA, OBLEČENA V BELO NOGAVICO

3. STOPNJA

Glavo lutke oblečemo v belo plenico.

Slika 13: PENASTA ŽOGA, POKRITA Z BELO PLENICO

4. STOPNJA

Oblikujemo glavo in zavežemo z volno.

Slika 14: OBLIKOVANJE GLAVE

Slika 15: OBLIKOVANJE GLAVE

5. STOPNJA

Lutki naredimo kapo.

Slika 16: IZDELAVA KAPE

6. STOPNJA

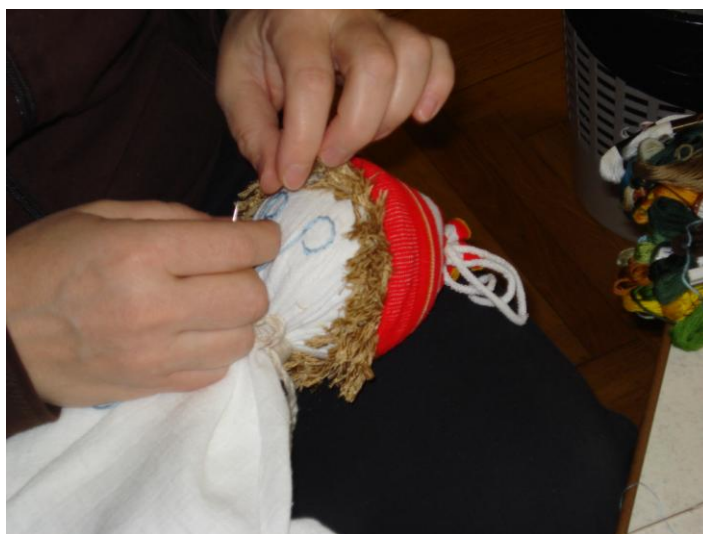
Na glavo zašijemo lase.

Slika 17: IZDELAVA LAS

7. STOPNJA

Lutki ljubljencek naredimo oči, nos in usta.

Slika 18: IZDELAVA OČI, NOSA IN UST

KONČNI IZDELEK LUTKA LJUBLJENČEK

Slika 19: LUTKA LJUBLJENČEK

5.5 LUTKA LJUBLJENČEK NAS SPREMLJA SKOZI DAN

Z otroki smo izdelali lutko ljubljencek, ki smo jo poimenovali Timi. Z njo smo preživeli dan, ki je potekal takole:

Slika 20: LUTKA LJUBLJENČEK

Zjutraj, ko so otroci prihajali, je Timi sprejel in pozdravil vsakega otroka. Tako so otroci navezali prvi stik z lutko in jo takoj vzljubili. Najbolj jim je bilo vseč to, da so jo lahko stisnili k sebi in jo objeli.

Slika 21: DEKLICA STISNE K SEBI TIMIJA

Za materiale, ki smo jih uporabili pri izdelavi te lutke, sva se odločili zaradi tega, ker so mehki, pralni in zato zelo praktični.

Timi nas je nato pospremil k zajtrku, kjer je z nami sedel za mizo, nam zaželel dober tek in pojedel svoj zajtrk. Deček, ki ponavadi odklanja hrano pri zajtrku, jo je ta dan ravno zaradi Timija nekaj pojedel. Timi ga je namreč nagovoril in spodbujal ves čas zajtrka.

Po zajtrku smo se preselili v koticke in Timi je otrokom povedal, kaj bodo danes počeli. V enem koticu so otroci skupaj s Timijem razvrščali domine po barvah v okvirje. To otroci radi počno, vendar so tokrat še bolj uživali, ker je bil z njimi Timi. Otroci so v valu navdušenja Timiju želeli pokazati celo igralnico. Največ časa je z njim preživela deklica, ki ga ni želela dati iz rok.

Slika 22: TIMI RAZVRŠČA DOMINE

Timija je ves čas nagovarjala in mu pripovedovala, kaj počne. Odpeljala ga je v frizerski salon, kjer ga je počesala in mu naredila frizuro. Vse to je počela brez pripomočkov. Iz tega lahko sklepamo, da je lutka deklico navdušila in v njej vzbudila domišljijo in ustvarjalnost.

Slika 23: TIMI PRI FIZERJU

Timi je spoznal miško, ki mu jo je predstavila druga deklica. Z miško sta se takoj začela pogovarjati in postala sta prava prijatelja. Tako smo nenačrtovano izvedli tudi kratko igro vlog, v kateri sta nastopala Timi in miška. Timi je miški povedal, kako mu je ime, miška pa se mu je skrila v luknjico. Ta kratka igrice je h gledanju pritegnila kar nekaj otrok.

Slika 24: TIMI SPOZNA MIŠKO

Slika 25: TIMI SE POGOVARJA Z MIŠKO

Deklica je lutko peljala tudi v kotiček, kjer so otroci barvali kvadratke. Posedla ga je na stol in mu v »roke« dala flumaster. Tako je tudi Timi ob pomoči deklice barval kvadratke. Ostali otroci so ga pri delu opazovali in mu prigovarjali. Usmerjali so ga pri delu in mu povedali, kako naj pobarva kvadratega.

Slika 26: TIMI BARVA KVADRATE

Ta kotiček je bil v bližini okna, skozi katero se je videl sneg. To je izkoristila deklica, ki je predvidevala, da Timi še ni videl snega. Vzela ga je v roke, mu pokazala in opisala sneg. Skupaj sta se naslonila na okensko polico in nekaj časa opazovala sneg.

Slika 27: TIMI OPAZUJE NARAVO

Ker je bil že čas za sadno malico (jabolko za zdravje), smo skupaj s Timijem pospravili igralnico. Otroci tega opravila sicer ne počno najbolj radi in se mu poskušajo izogniti, ampak tokrat so vsi želeli lutki pokazati, kako so pridni in kako radi pospravljajo, zato so brez težav in hitro pospravili igrače v igralnici. Tako so bile igrače na svojem mestu in na mizah so nas že čakala jabolka.

Slika 28: TIMI POMAGA DEČKU POSPRAVLJATI DOMINE

Slika 29: DEKLICA PRIKAZUJE TIMIJU, KAKO ZNA POSPRAVLJATI DOMINE

Otroci so Timiju razložili, zakaj moramo jesti jabolka in mu povedali, da so jabolka zdrava. Tako je tudi Timi skupaj z otroki pojedel košček jabolka.

Slika 30: OTROCI IN TIMI JEDO JABOLKO

Slika 31: JABOLKO JE TUDI TIMI

Ko smo pojedli jabolka, smo prižgali radio in CD ter zaplesali s Timijem. Naredili smo krog, se prijeli za roke ter zaplesali. Vsi otroci so želeli za »roko« držati Timija. Dogovorili smo se, da se bomo menjali. Zato je naš ples v krogu trajal malce dlje kot smo sprva načrtovali. Pa nič za to, saj smo zelo uživali.

Slika 32: PLES S TIMIJEM

Sledil je čas kosila in počitka. Odšli smo v umivalnico, kamor nas je pospremil tudi Timi. Tam nas je opazoval, kako si umivamo roke. Opazil je tudi, da si nekateri otroci pozabijo zavihati rokave, zato jih je opomnil in opozoril na to.

Slika 33: UMIVANJE ROK

Tako kot otroci, se je tudi Timi usedel za mizo in počakal na kosilo. Deklica je želela Timiju privezati slinček. Sama tega ni zmogla, zato je za pomoč prosila vzgojiteljico.

Slika 34: DEKLICA PRIPRAVLJA TIMIJA NA KOSILO

Slika 35: OTROCI IN TIMI ČAKAJO NA KOSILO

Tudi Timi je dobil svoj krožnik in žlico. Deklica je ugotovila, da Timi ne more oziroma ne zna sam jesti, zato mu je ves čas pomagala. V to vlogo se je tako vživela, da je pozabila, da mora hraniti tudi sebe.

Slika 36: DEKLICA PRIGOVARJA TIMIJU, NAJ JE KOSILO

Slika 37: DEKLICA HRANI TIMIJA

Deček, ki je pri kosilu sedel nasproti Timija, je ves čas kosila govoril: »Tea, ta tamali gre zraven mene počivat.« In res, ko se je deček najedel, je rekel: »Timi, pridi, greva spat.«

Slika 38: DEČEK IN TIMI STA ZASPALA

Tako se je končal naš dan, skozi katerega nas je spremljala naša lutka ljubljencek, ki smo jo skupaj poimenovali Timi.

Vsi se že veselimo naslednjih srečanj s Timijem.

5.6 INTEGRACIJA Z VZGOJNIMI PODROČJI

V mesecu januarju smo se pogovarjali in ustvarjali z rjuhami. Tema meseca januarja je bila: SVETLOBA, SENCA, TEMA IN PRIJAZEN BAV BAV. Tudi naše druženje s Timijem je potekalo v tej smeri.

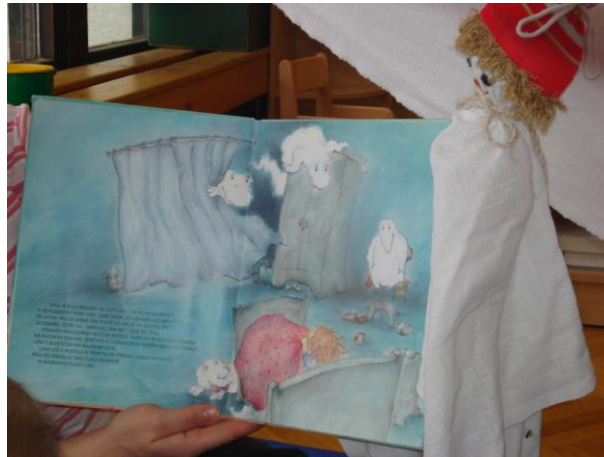
5.6.1 JEZIK

Napočil je čas, ko nas je v igralnici zopet pričakal Timi. Tokrat nas je povabil v hiško, katero smo skupaj izdelali iz rjuh. Timi je otrokom pripovedoval literarno besedilo z naslovom BAV BAV (Weninger B, Hocker K, 1995). Otroci so pripoved ob slikanici še toliko bolj z zanimanjem poslušali, ker jim jo je pripovedoval Timi. Pripovedoval je o punčki Leni, ki ni strahopetka, boji pa se strahov. Boji se tistih bavbavov, ki se vsak večer plazijo po njeni sobi. Včasih bavbavi preveč frfotajo in takrat pokliče Lena mamico in očka. Prižgeta luč, pregledata celo sobo, a ne najdeta nobenega bavbava. Nekega večera se na Lenino odejo pritihotapi mali beli duhec. Lena se ga zelo ustraši, duhec pa nje. Pove ji, da je prijazen bavbav. Lena ga poboža in ugotovi, da je res čisto drugačen od tistih grdih velikih bavbavov. Lena pokaže malemu bavbavu velike bavbave. Le-ta jo vpraša, zakaj jih ne nažene. Lena pa pravi, da ne ve kako. In tako mali bavbav nauči Leno bavbavske zarotitve.

PACEK GRDI, TI, BAVBAV,
Z MANO SE NE BOŠ IGRAL!
PIČIM TE IN REČEM BU,
PA IZGINEŠ BREZ SLEDU.

Tako Lena in mali strahec preženeta vse velike bavbave. Skupaj zlezeta pod odejo in sladko zaspita.

Deklica iz skupine nam je zaupala, da ima tudi ona pod posteljo takšnega velikega strahca. »Me je strah,« je rekla. Zato smo se skupaj naučili bavbavske zarotitve, da bo lahko deklica sama pregnala strahca, ki ga ima pod posteljo.

Slika 39: BRANJE LITERARNEGA BESEDILA

Slika 40: OTROCI POSLUŠAJO LITERARNO BESEDILO

5.6.2 GIBANJE

V igralnici nas je Timi povabil v telovadnico. Po prihodu v telovadnico smo se vsi skupaj, tudi Timi, malo ogreli. Tekali smo v vse smeri, hodili po prstih, hodili v počepu, obirali jabolka ...

Gibali smo se po fitu, in sicer z elementarno igro PIKA NOGAVIČKA. Usvajali smo spretnosti gibanja s kolebnico. Pika Nogavička se je igrala s kolebnico. Hodili smo v različne smeri; naprej, nazaj, levo, desno. Pika Nogavička je pekla palačinke – počep, met in lovljenje kolebnice. Lovila jo je kača. Tekli smo pred in za kolebnico. Preprijemali smo kolebnice, krožili z njimi in jih zlagali.

Na koncu smo vsi skupaj sedli na tla, pobožali svojo kolebnico, jo prijeli za oba repka, preložili in pospravili.

Z nami se je gibal tudi Timi. Timija je ves čas gibanja s kolebnico imela deklica, ki ga ni hotela prepustiti nobenemu drugemu otroku. Ves čas ga je vključevala v elementarno igro Pika Nogavička.

Slika 41: GIBANJE S KOLEBNICO

5.6.3 UMETNOST

- **Likovna umetnost**

Z belo tempera barvo so otroci barvali že vnaprej pripravljene bavbave. Kasneje so bavbavom narisali še oči, nos in usta. Timi je ves čas opazoval, kaj otroci počnejo. Vsi so mu razlagali in pripovedovali, kako je potrebno barvati bavbave.

Slika 42: SLIKANJE S TEMPERA BARVO

Neka deklica je prijela Timija in mu pripovedovala o bavbavah. Z mojo pomočjo je Timiju povedala tudi bavbavsko zarotitev. Otroci so bili zelo pozorni na Timija. Ves čas so ga imeli ob sebi ter mu kazali, kako znajo barvati s tempera barvami in obrisati čopič, da jim ne kaplja po celem listu.

Slika 43: DEKLICA PRIPOVEDUJE TIMIJU BAVBAVSKO ZAROTITEV

- **Glasba**

Otroke sva želeli seznaniti s pojmom glasno in tiho. Igrali smo na male ritmične inštrumente in sicer na boben in zvončke. Otroke sva s pomočjo Timija razdelili v dve skupini. Eni so imeli boben, drugi pa zvončke. Najprej se nam je predstavil boben. Timi je nanj najprej igral glasno, nato tiho. Zatem nam je Timi predstavil še zvonček. Na koncu smo vsi skupaj zaigrali na bobne in zvončke, Timi pa nas je poslušal in nam zaploskal.

Slika 44: DEČEK IN TIMI IGRATA NA BOBEN

- **Ples**

Odšli smo v telovadnico, kjer smo plesali ples strahov z rjuhami - ples PRAZEN STRAH (Nuša Derenda). Otroci so ob glasbi izražali zadovoljstvo, se naučili pravih gibov in njihovega zaporedja. Deček je ves čas dejavnosti plesal s Timijem. Ves čas je zadovoljno hodil okrog, se smehljajal ter opazoval Timija.

Slika 45: PLES OTROK IN TIMIJA

5.6.4 DRUŽBA

Na obisk so prišli mlajši prijatelji iz oddelka od 1 do 2 let. Prišli so, da bi spoznali našega prijatelja Timija. Otroci so jih z zadovoljstvom sprejeli in jim pokazali Timija. Zelo zanimivo je bilo to, da so Timija ti otroci lahko samo gledali, če pa se ga je želel kdo dotakniti, se je hitro oglasil deček in rekel: »Timi je naš, veš.«

Slika 46: OBISK MLAJŠIH OTROK

5.6.5 NARAVA

Igrali smo se s svetlobo in s senco. Zatemnili smo igralnico, jaz pa sem prinesla baterije. Otroci so poskušali najti snop svetlobe, ki je izviral iz baterije (na strop, v omaro, na tla ...). Osvetlili smo Timija in opazovali, kaj se dogaja s snopom svetlobe. Razgrnili smo rjuho nanjo položili razne predmete, jih od zgoraj osvetlili ter ugotavljali, kaj se skriva za rjuho.

Slika 47: ISKANJE SNOPA SVETLOBE

Slika 48: UGOTAVLJANJE, KAJ SE SKRIVA ZA RJUHO

5.6.6 MATEMATIKA

Timi se nam je skrival v igralnici, mi pa smo ga iskali. Skrival se nam je na posteljo, v predal, v škatlo, pod mizo ... Tako so otroci spoznavali izraze za opisovanje položaja predmeta v prostoru (na, v, pod). Urili smo orientacijo v prostoru. Tisti otrok, ki je našel Timija v igralnici, je bil zelo vesel in ponosen.

Slika 49: IŠČEMO TIMIJA

Slika 50: NAŠLI SMO TIMIJA

6. EVALVACIJA

Po končanih dejavnostih smo se z otroki pogovarjali o tem, kaj jim je bilo všeč in kaj malo manj všeč. Zbrala sem nekaj njihovih izjav. Povedali so naslednje:

- *»Timi se je skrtil, veš.«*
- *»Bil je v predalu.«*
- *»Ta tamali gre z menoj spat.«*
- *»Lej, je, Tea.«*
- *»Daj mu kapo gor.«*
- *»Ga zebe in ne more z nami ven.«*
- *»Bo bolan.«*

Otroci so svoje občutke in doživljanja tudi narisali in pripomnili:

Slika 51: NARISALI SMO TIMIJA

Slika 52: NARISALI SMO TIMIJA

Slika 53: NARISALI SMO TIMIJA

Slika 54: NARISALI SMO TIMIJA

S Timijem smo torej preživeli veliko lepih in veselih trenutkov. Spremljal nas je dva meseca in nam popestril hladne zimske dni. Prazničen december je tako dobil še bolj poseben pridih, kajti takrat smo ga vsi skupaj izdelali. Otroci so pri izdelavi lutke sodelovali z idejami, nekateri so tudi pomagali. Prav zaradi tega so ga otroci še bolj vzljubili in vzeli za svojega. Menim, da je to dobro, kajti Timi je postal naš že od prvega trenutka. Verjetno bi otroci potrebovali več časa, da bi sprejeli lutko, ki bi jo z vzgojiteljico že izdelano prinesli v igralnico. Timija smo skupaj tudi poimenovali in mu določili spol. Vsi so se strinjali, da naj bo Timi fantek. Tako smo dobili novega prijatelja, nekateri otroci so se tako vživeli, da je bil Timi zanje res živ. Z njim so se pogovarjali, ga ličili, mu urejali frizuro, ga učili risati, ga hranili, pospravljali igralnico. Še posebej je bil všeč deklici z bujno domišljijo. Ta deklica si je lutko prisvojila in je ni želela dati iz rok. Zato sva ji morali z vzgojiteljico razložiti, da Timi ni samo njen prijatelj, ampak je prijatelj vseh otrok v skupini.

Dan, ki smo ga preživeli s Timijem, je bil za vse nekaj posebnega. Prej sem mislila, da Timi ne bo pritegnil toliko zanimanja pri otrocih, ker so stari 2 ali 3 leta. Vendar se je pokazalo ravno nasprotno.

Kot sem že omenila, so bili otroci navdušeni nad lutko. Nekaj težav so imeli z držanjem lutke, vendar so hitro našli rešitev. Namesto, da bi si jo nataknili na prst, so jo prijeli za vrat. In potepanje po igralnici se je pričelo.

Pri integraciji z vzgojnimi področji jih je lutka še dodatno vzpodbudila k večji aktivnosti. Najbolj so uživali pri matematiki, ko se je Timi skrival v igralnici. Ta dejavnost je prav zaradi tega potekala dlje kot je bilo načrtovano. Otroci kar niso mogli prekiniti z iskanjem, najbolj pa so bili ponosni, ko so ga našli. Všeč jim je bilo pripovedovanje pravljice, saj je bilo malce drugačno. Otroci so jo poslušali z večjim zanimanjem, ker jim jo je pripovedoval Timi. Zato bomo v prihodnje zagotovo večkrat vključili Timija, saj je otroke še dodatno motiviral pri vseh vodenih dejavnostih. Da so bili otroci res navdušeni nad lutko, dokazuje tudi obisk mlajših prijateljev. Lutko so jim le pokazali, nikakor pa je niso hoteli dati iz rok.

V diplomski nalogi sem opisala le nekaj izsekov našega druženja s Timijem. Timi z nami preživlja skoraj vsak dan. Spremlja nas tudi na sprehodih in na igrišču. Če ga z vzgojiteljico pozabiva, se nanj zagotovo spomni kakšen otrok. To dokazuje, da so ga otroci res vzeli za svojega in da je Timi zaživel v naši skupini. Morda bo v prihodnje dobil še kakšnega bratca ali sestrico, mi pa bomo bogatejši za še enega prijatelja. Zagotovo pa bo z nami še celo leto in nam bo delal družbo ter krajšal čas. Morda bo obiskal tudi otroke na domu in nam pripovedoval »domače zgodbice«. Morda ga bomo posodili tudi drugim skupinam v vrtcu, vendar zagotovo ne za dolgo, kajti Timi je naš in z nami bo ostal do konca šolskega leta ter naprej.

IV. ZAKLJUČEK

V diplomskem delu sem predstavila projektno vzgojno delo na temo lutka, vsakdanja spremljevalka otroka. Prikazan je postopek izdelave lutke ljubljencek. Projekt sem izvedla s pomočjo vzgojiteljice in otrok starih od 2 do 3 let. Pri projektne vzgojnemu delu je pomembno, da otroci sodelujejo v vseh fazah projekta, kar jim omogoča celosten razvoj, krepi pozitivno samopodobo in vpliva na njihovo ustvarjalnost.

Ker so otroci majhni, sva velik del prispevali z vzgojiteljico, otroci so ves čas projekta sodelovali po svojih zmožnostih. Pomagali so pri pripravi sredstev in prostora, pri posameznih fazah projekta. Zelo ponosni so bili, ko so končni izdelek lahko pokazali tudi drugim otrokom.

Lutka ljubljencek nam je mnogokrat priskočila na pomoč, kot na primer pri hranjenju, počitku, pri gibanju ... Otroci so raje postorili kakšno stvar, če jim je to rekel Timi kot pa če sem jih za to prosila jaz.

Po vodenem pogovoru z otroki sem ugotovila, da jim je bilo všeč, da so lahko sodelovali pri izdelavi lutke ljubljencek. Še bolj veseli pa so bili, ko je lutka zaživela. Tudi zame je bil ta način dela nekaj novega. Poskušala sem se prilagajati vsem otrokom v skupini, njihovim sposobnostim in zmožnostim. Res je, da sem imela več dela, vendar otroci s takšnim načinom dela pridobivajo znanje in izkušnje na bolj sproščen način in z lastno aktivnostjo.

Dobro je, da se včasih lotimo drugačnega načina dela, kot je na primer projektne vzgojno delo, pa čeprav to pomeni, da ima vzgojitelj več dela. Zavedati se moramo, da tega ne počnemo zase, temveč za otroke, ki najbolj uživajo v lastni aktivnosti in so ustvarjalni, če jih ne omejujemo.

V. LITERATURA

1. Borota, B., Geršak, V., Korošec, H., Majaron, E. (2006). *Otrok v svetu glasbe, plesa in lutk*. Univerza na Primorskem: Pedagoška fakulteta Koper.
2. Glagovec, Z., Žagar, D. (1992). *Ustvarjalnost*. Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo in šport.
3. Hohmann, M., Weikart, D. P. (2005). *Vzgoja in učenje predšolskih otrok*. Ljubljana: DZS.
4. Hunt, T., Renfro, N. (1982). *Puppetry in Early Childhood Education*. Austin, Texas: Nancy Renfro Studios.
5. Korošec, H., Majaron, E. (2002). *Lutka iz vrtca v šolo*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
6. *Kurikulum za vrtce*. (2004). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
7. Marjanovič Umek, L., Zupančič, M. (2001). *Psihologija otroške igre*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
8. Novak, H., Žužej, V., Glagovec, Z. (2009). *Projektno delo kot učni model v vrtcih in osnovnih šolah*. Radovljica: Didakta.
9. Papotnik, A., Katalinič, D., Fošnarič, S. (2005). *To zmoremo že sedaj*. Limbuš: Izoteh založba d.o.o.
10. Sitar, J. (2001). *Zgodbe za lutke in prste*. Ljubljana : DZS.0
11. Varl, B. (1997). *Moje lutke – ročne lutke*. Ljubljana: založba Aristelj.

12. Varl, B. (1997). Moje lutke – lutke na palici. Ljubljana: založba Aristelj.
13. Varl, B. (1997). Moje lutke – lutke na nitkah. Ljubljana: založba Aristelj.
14. Varl, B. (1997). Moje lutke – ploske lutke. Ljubljana: založba Aristelj.
15. Varl, B. (1997). Moje lutke – mimične lutke. Ljubljana: založba Aristelj.
16. Varl, B. (1997). Moje lutke – maske . Ljubljana: založba Aristelj.
17. Vrtci občine Žalec. (2007). Publikacija za starše.